

Інтерпеляція урядові Рад. України про захист інтересів укр. селян і робітників під Польщею і Румунією.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ТОВ. КОЛІСНИЧЕНКА.

14. квітня, на сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету з інтерпеляцією урядові Української Соціалістичної Радянської Республіки виступив селянин, член В.У.Ц.В.К. тов. Колісниченко.

— Я буду говорити про те, в якому важкому стані перебувають наші брати — робітники й селяне української національності в Польщі та Румунії. Наших товаришів арештують, над ними знущаються, їх пригноблюють.

Промовець наводить низку цитат з польських газет, де повідомляється про масові арешти й трясіння серед українських освітніх і політичних установ, серед українського селянства й робітництва.

Далі промовець оголошує пакт 1. Ризької Угоди між Польщею й У.С.Р.Р. де зазначено, що всі громадяни української національності мають повні права на самовизнання. Цей пакт не виконується польським урядом, — тисячі робітників і селян арештуються, їх б'ють і мордують у польських в'язницях. Промовець на-

водить цитати з українських газет, що виходять в Польщі, де українські селяне й робітники, яких було заарештовано польським урядом, повідомляють про те, як їх б'ють і як над ними знущаються польські жандарми й поліція.

— Це — каже промовець — тільки газетні відомості; я сам бачив, як Україні тисячами тікають з Польщі й повідомляють, що їм забороняється балакати українською мовою, що поляки нищать українську культуру, зачиняють українські школи, арештують робітників і селян — Українців, Галичину захоплена Польщею, і там пригноблюють наших братів. Селяне й робітники, з якими я балакав, зобов'язали мене порушити цю справу перед нашим робітничим урядом.

— І ми тут вимагаємо від нашого уряду — закінчити промовець вжити необхідних заходів для захисту інтересів наших братів — робітників і селян, які перебувають за кордоном Радянських Республік.

Гучні оплески покрили слова т. Колісниченка.

ВІДПОВІДЬ УРАДУ.

З відповіддю на інтерпеляцію урядові з приводу заходів, що їх вживав уряд для захисту інтересів української національності за кордоном, виступив уповноважений Народного Комісаріату Закордонних Справ тов. Шліхтер.

Товариші! Союзний уряд дає звернувши увагу на тяжкий стан національних меншостей, особливо тих, які не мають бути органічно зв'язані з нами в державному розумінні. Виключно миролюбство радянської влади, яка головну увагу звертала на господарське будівництво С.Р.С.Р., обмежує сферу нашого впливу на капіталістичні уряди у справах оборони політичних прав національних меншостей. На жаль, капіталістичні уряди не можна переконати, що справа поліпшення стану національних меншостей стоїть на першому порядку. Наш основний принцип радянської влади — це до національних меншостей — це принцип самовизначення, забезпечення фактичної можливості національним меншостям вибачити їхню волю, яке б могло розв'язати справу про національні меншості на основі справедливості. Товариші, ви знаєте, що радянська влада не тільки звертала з дипломатичними листуваннями до капіталістичних урядів, зазначаючи необхідність дотримуватися принципу самовизначення у справах національних меншостей. Вона дала в останній час капіталістичному світові добру науку що до цього. Я маю на увазі перетворення карельської комуні в автономну радянську республіку й територіальні зміцнення білоруської самостійної радянської республіки. Ось наочні докази, ось методи розв'язання справи про національні меншості, які в своїй повсякденній практиці проводить радянський уряд.

Товариші, відомі старі слова, що всякий хто має вуха, хай ними слухає, а хто має очі хай ними дивиться. Дивна річ, —

ВИСТУП СЕЛЯН У ВІДПОВІДЬ НА ЗАЯВУ УРАДУ.

— Я, Бесарабєць з Хотинського повіту, — говорив тов. Хвиль — звертаюсь до нашого уряду — бо уряд Радянського Союзу — є не тільки урядом Радянських Республік, але й урядом всіх робітників й селян всього світа! (оплески).

— Я дуже незадоволений відповіддю тов. Шліхтера. Коли буржуазні уряди не визнають дипломатичних заходів

капіталістичний світ не чує того, про що ми більш ніж 6 років говоримо. Він не бачить і тих практичних заходів до розв'язання самих болючих, самих делікатних справ, як національні, які ми практикуємо у себе. На жаль, капіталістичний світ глухий і сліпий, коли справа йде про визнання прав за національними меншостями. Треба сказати, що в цьому відношенні методи дипломатичної дискусії не переконують капіталістичний світ навіть в тих випадках, коли мова йде про Бесарабію, якої справу Радянська влада пропонує розв'язати через плебісцит, не дивлячись на те, що нема ніяких підстав вважати Бесарабію спірною між нами та Румунією, бо, як відомо, Бесарабія ніколи не належала до Румунії.

Відновлення офіційних міжнародних зв'язків з капіталістичними країнами ставить перед союзним урядом завдання визначити своє відношення до різних справ, які виникли в наслідок імперіалістичної війни і які дістали оформлення на цей момент, коли Союз фактично був позбавлений можливості боротися за забезпечення прав національних меншостей на території капіталістичних держав. Товариші, прийде час, він вже недалеко, коли Союз працюючих при міжнародних переговорах зможе у подібних справах про національні меншості скласти на терези міжнародної рівноваги дуже серйозну свою господарську та політичну сили. Про цей факт радянська влада не забуває в той момент, коли й прийде розмовляти про рішення та постанови пороблені без її волі та згоди.

Товариші, все що я почував тут, я негайно подав до відомо Союзного уряду. Я гадаю, що Союзний уряд, як завжди, використає ці матеріали, щоб розв'язати певні питання таким шляхом і такими методами, які диктуються основними інтересами нашої країни.

і переговорів, то слід вжити інші методи, методи Жовтня, методи революційного дійства. Я дам деякі справки: в той час, коли радянські війська відступали з Хотинщини, себто в 1918 р., селяне Хотинщини на своїй з'їзді висловили побажання, щоб Хотинщина була приєднана до Радянської Республіки. (Оплески).

Ми чекаємо не дипломатичних конференцій, а гарматних і кулеметних. Бесарабія чекає від Радянського Уряду, щоб він захистив інтереси Бесарабії.

Румунські бояре мусять пам'ятати, що річка Прут є кордоном між Румунією й Бесарабією; через Прут бояре прийшли до нас, але вони не повернулись через нього, всі вони ляжуть в цьому Пруті. Через Прут підуть робітники й селяне Бесарабії, які не зупиняться ні в Ясах, ні навіть в

ПРОМОВА ТОВ. СКРИПНИКА З ПРИВОДУ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УРАДУ

На засіданні 2-гої сесії В.У.Ц.В.К. під час інтерпеляції У.Р.Р. з приводу заходів, що їх вживає Український Уряд для захисту інтересів українських громадян за кордоном, виступив член Президії В.У.Ц.В.К. т. Скрипник.

Як кожний громадянин Радянського Союзу я повний обурення проти знущання над нашими братами — робітниками й селянами, що перебувають під польським і румунським ярмом.

Ми бажаємо мира. Для того ми склали угоду між нами й Польщею в Ридзі. Семий артикул цієї угоди забезпечує інтереси українців за кордоном. На підвалинах цієї угоди ми почали будувати наші взаємодносини з Польщею. В арт. 4-му угоди зазначено, що передує перебування Польщі в складі російської держави не має ніяких наслідків, а також в арт. 3-му зазначено, що Україна й Польща відмовляються від тих територій, що лежать поза кордоном обох країн, але ми не відмовлялись від цих земель на користь Польщі. Ми не признаємо постанов Антан-ти, яка віддала Галичину Польщі; ми вимагаємо самовизначення самих робітників і селян цих територій. Наше відношення до тих територій залежить від того, як Польща ставиться до справи виконання Ризької угоди.

Це є рівноправність національних меншостей в Польщі? Є, але тільки в польських в'язницях, у в'язницях дефізів, де сидять так польські, як і українські робітники й селяне. Всі часописи й газети українською мовою забороняються, видавництва закриваються, школи, також закриваються. Зараз провадиться жорстока польонізація українського населення, забороняється українська мова. Ми бачимо, що 7-ий артикул Ризької угоди не виконується Польщею, українська культура нищиться, українська школа, закривається.

РЕЗОЛЮЦІЯ СЕСІЇ В.У.Ц.В.К.

Тов. Кока від імені групи членів В.У.Ц.В.К. делегатів від Подлянщини — оголошує резолюцію, яку сесією В.У.Ц.В.К. затверджується одностайно, при гучних оплесках.

Заслухавши пояснення уряду, П. Сесія В.У.Ц.В.К. 8-го скликання Всеукраїнського З'їзду Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів постановляє:

Надаючи надзвичайно важливе значіння миролюбивій міжнародній політиці С.Р.С.Р., ми вважаємо правильним, що уряд в питаннях міжнародної політики керується перш за все інтересами господарського будівництва Радянських Республік, яке направлене до поліпшення становища працюю-

чих С.Р.С.Р., але в той же час ми не можемо залишитися байдужими до надзвичайно тяжкого становища наших закордонних братів, пригноблених буржуазними урядами тільки через те, що вони відірвані від нас межами сучасного дня.

Сесія доручає урядові вжити самих рішучих заходів для припинення гніту, що веде до цілковитого знищення українського працюючого людю, де він, через випадкову історичну ситуацію опинився в меншості.

Ми не маємо сумнівів, що наш уряд зуміє знайти шляхи і заходи для захисту наших братів, що відповідають інтересам і гідності Республіки працюючих.

Українська робітничая преса, це ознака сили і свідомості робітництва. Пам'ятайте про Пресовий Фонд і відновлення передплати!

Таке є відношення в Польщі до виконання арт. 7-го Ризької угоди, в якій вона зобов'язується захищати українську культуру; не виконуються також і інші пакти Ризької угоди. Згідно з арт. 10-им про амністію, вона повинна пошаритися і на галицьких громадян, але це не виконується Польщею.

Нам треба зараз прийняти задовольнюючу відповідь уповноваженого Народного Комісаріату Закордонних Справ, а також прийняти до відома, що уповноважений від себе зробить запитання Урядові Союзу; нам, Урядові України, як частині Союзу треба це запитання зробити також від цієї сесії і через уповноваженого Народного Комісаріату Закордонних Справ передати Урядові Союзу. Ми підписали угоду з Польщею тому, що вважали можливим забезпечити в цій угоді захист наших інтересів; нам слід поставити нашою урядовою увагою, що згідно з арт. 3-ім угоди, Польща визнає суверенність України й Білоросії, але з нашого боку не виникають ніякі зобов'язання щодо до Польщі, крім тих, що в угоді зазначено. І треба заявити, що Ризьку угоду ми можемо додержувати лише тоді, коли й Польща буде виконувати, і повинні вимагати від Польщі цілковитого й неухильного виконання Ризької угоди.

Оплески відкрили слова промовця.

"ЧУЮ СИНУ"

З приводу інтерпеляції внесеної до уряду Української Соціалістичної Радянської Республіки про захист українських робітників та селян, що опинилися в панському ярмі в Польщі і Румунії, харківські "Вісті" помістили під повищим наголосом наступну статтю:

Як батько українського козака, катованого польською шляхтою, в повісті Гоголя, не змовчав, коли син його на тортурах простогнав: "чи чує мене, батьку" — так, зараз із трибуни робітничо-селянського парламенту України, її селянство не змовчало і у відповідь на стогін мордованих українських селян Східної Галичини, Західної Волині й Підляшшя голосно озвалось: "Чую, сину!"

Історична ситуація склалася так, що велика частина українського населення залишилася поза межами Радянської України. Ізлучи на це, ради досягнення мира й можливої мирної праці для мільйонів трудящого люду Радянських Республік, Радвада відповідними пактами договору забезпечила правне становище українського населення, яке національною меншістю польської держави. Звичайно, забезпечення не реальне постілля, поскільки може бути забезпечення прав трудящого люду об'єднаня буржуазії, навіть скріплена відповідними статтями.

Життя показало, що реальність такого забезпечення дуже й дуже відносна. Об'єктивні факти дають для того, щоб їх порушити. Зобов'язання підписується для того, щоб їх виконувати. Це показалося й на політиці Польщі в справі національних меншостей, зокрема в Східній Галичині, в Західній Волині, й на Підляшшю. Молода демократична польська республіка, що до національних утисків "інородців" наздогнала, коли не пере-

гнала, царську самодержавну Росію, в котрій польський нарід був у числі гноблених і гнаних. Так історія наміхається над буржуазними революціонерами!

Всі шари радянського суспільства з величезною увагою стежать за трагічними подіями, що відбуваються по той бік Збруча. На сільських сходках, селянських конференціях, робітничих зборах, на різних з'їздах не раз лунав голос радянського суспільства, обуреного брутальною поведінкою володарів Західної України, що лишилися за межами Радянської України. Ізлучи з самої гущі народних мас, цей крик обурення польською національною політикою й співчуття до поневолених братів докотився до трибуни Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету й вплинув в інтерпеляцію Радянському Урядові та палкі дебати з приводу неї на другій Сесії В.У.Ц.В.К.

Не якийсь "червоний імперіалізм", про котрий так люблять базікати буржуазні брешні, не бажання втручатися в справи сусіднього народу — породили інтерпеляцію, викликали запальні дебати. Бо ж тут справа йде не про звичайну собі "політику" буржуазії з трудящим людом країни, котрі вона посилає, не про звичайний собі шовінізм, що є ознакою всякого навіть дрібенького хижача. Утиски всього українського в Польщі — це є порушення відповідного акту Ризької угоди, потоптання тої межі, через яку переступати було не вільно, зламання міжнародних зобов'язань. І той, хто, керуючи польською політикою сучасної Польщі, глухий до стогону й протестів українського населення під Польщею — не може не почути голосу представників багатомільйонного селянства й робітництва Радянської України.

ПІД ОКУПАЦІЄЮ ЖІНКИ.

(Фейлетон.)

Приходжу я з роботи і як завжди мій дівчатка вибігають мені на стрічу. Мій перший запит до них все буває один і той самий:

— Чи мама є дома?

— Так, дома, але чомусь дуже сердиті — сказали діти.

Від цієї відповіді мені вже нечужо мурашки побігли поза скірю. Але йду в хату, бо як не байдикувати, а працювати цілий день в Свіфта і заробити три долари. Отже чому вона має на мене сердитися.

Увійшов в хату, жінка поралася в кухні і справді дивиться індіком.

— Що сталося? — питаю.

А вона як крикне — мені аж кров в жилах захолоса. Сів, сиджу та мовчу.

— Ну, чого вже розсіває! — визирнула жінка до мене.

— А що-ж я маю бігати? Я і так за цілий день набавився при роботі, що аж ніг не чую.

— Не сиди, кажи, але йди мені зараз до сусідки і скажи їй, щоб вона більше мене не обрала і не називала мене такими словами.

— Хто і якими словами тебе називав?

— Іди, йди та спитай своєї сусідки!

Іду я до сусідки і питаю, чому вона називала мою жінку образливими словами. Сусідка видивилася на мене і каже:

— Я нічого на неї не казала і не думала її образити. Я говорила як звичайно до місця, а вона сказала мені, що "я не місця", але робітниця.

Став я і не знаю, що казати. Вертаю до дому і до жінки:

— Що-ж то ти, жіночко, ще й мені встиди наробила! Сусідка тебе не образила...

А моя жінка як крикне:

— То ще й ти її допомагаєш! Чи ти не читав, як т. Волинський писав, що слово "пан" — це найпоганіше слово на світі?

— Так, але-ж то "пан", а то "місця"!

— А ти не патякай. Я не хочу, щоб мене називали "пане-

ю", або "місця". Я є робітниця.

— Ну, як же ти хочеш, щоб тебе називали?

— Хай називають так, як я звуся. Хіба-ж я безіменна?

Робітниця і робітничка хай звуть мене товаришкою, а ті, кому я не товаришка, хай звуть мене так, як я звуся.

— Ну а коли є такі, що не знають, як ти звешся, то як вони мають тебе звати?

— Я за тих не говорю, а моя сусідка дуже добре знає як я звуся і що я робітниця.

— Хіба-ж я маю вчити її, як вона має тебе кликати?

— Не треба вчити! Але коли-б ти хотів, то зробив би так, що вона звала-б мене товаришкою, а я її.

— Добре, поради мені, як я маю це зробити? — сказав я з усмішкою, думаючи в той спосіб відцепитися.

— Піді таки зараз до неї і скажи, хай вона заставить свого чоловіка передплатити "Укр. Роб. Вісти", а сама хай передплатить "Робітницю", а тоді вона не буде мене і нікого з робітниць ображати панськими назвами.

Беру я шапку на голову і йду, бо знаю, що тепер вже всякі балаки до нічого не доведуть. Іду й боюся, бо чоловік сусідки читає "Укр. Голос". Приходжу і слово за слово, починаю говорити про титул "пан". На моє здивування чоловік rado готиться зі мною, що слово "пан" погане, неприємне.

— А чому-ж ви його вживаєте, коли ви робітничка і не любите цього слова?

— Або я знаю... Так якось... От і "Укр. Голос" все вживає того слова і так якось воно...

— І чому-ж ви вірите і вживаєте того слова, коли ви самі робітничка?

— Та певно що навчився від "Укр. Голосу".

— А чому-ж ви вчитеся таких поганих річей. І як же вірите такий газеті, яка, самі кажете, учить вас по поганому?

Нічого не відповів мені чоловік, тільки виняв два долари і дав на піврічну передплату "Укр. Роб. Вістей".

— Годі, — сказав він, — віднині не вірю більше "Укр. Голосу". Хай йому вірять пани, а я робітничка. Пренумеруйте мені "Укр. Роб. Вісти" і нехай вас ваша жінка більше не сварить!

А. Понур.

Р. С. Я вірю, що "Укр. Роб. Вісти" відбудуть в місяці маю більше чим 2.000 нових передплатників, бо робітники тепер починають інтересуватися газетою. Я сам маю вже кількох передплатників і трохи пресою фонду. Але ще не виснажено, бо сподіюся ще дещо зібрати, а тоді разом вишлю.

А. П.

ЩО МИ МУСИМО ЗРОБИТИ В МІСЯЦІ МАЮ?

От таке-то питання повинен і повинна поставити собі кожний український робітник і фермер і кожна робітниця і фермерка в Канаді.

Отже що ми мусимо зробити? Доказати в місяці маю всім нашим противникам і всім ворогам робітничої класи взагалі, що ми уміємо і знаємо оцінити свій дорогий пролетарський часопис "Українські Робітничі Вісти" і свій дорогий журнал "Робітницю".

Докажім, що ми всі робітничі і робітничі в місяці маю стаємо в ряди свідомої великої пролетарської армії, котра бореться за рівність, справедливість, за правду, що ми стаємо передплатниками і передплатницями своїх дороговказів "Укр. Роб. Вістей" і "Робітницю".

З класово свідомих робітників і робітниць твориться передовий авангард, котрий іде в бій з капіталістичною класою і котрий голосить, що визволення робітничої класи є ділом тільки робітничої класи. Класово свідомими робітниками і робітницями стають тільки ті, котрі читають пролетарську пресу, літературу і підпомагають фінансово і морально свої видавництва.

Сильна робітничая преса — це учитель і організатор робітничої класи. Це розуміють добре капіталісти, тому то вони виступають проти робітничої преси сильною своєю пресою зі зграєю наємних писаків, котрі затуманюють і замилюють робітникам очі, закриваючи всі ті злодіяства, які чиняться капіталістичною класою над робітництвом і фермерством.

Отже ми, щоб протиставити опір всім буржуазним наклепам, — мусимо, стократно зміцнити свою пресу "Укр. Робітничі Вісти". — А ми повинні це зробити в місяці маю! Ану-ж всі за роботу — як словом так і ділом!

Ухвалив 5-го з'їзду Стів. Укр. Роб. Дід увійшли в життя від 1-го марта ц. р. "Укр. Роб. Вісти" виходять вже три рази на тиждень, а журнал "Робітниця" два рази на місяць. З цього ми повинні бути горді, а далше ще з більшою енергією попрацюймо так, щоб з початком січня 1925 року "У.Р.В." стали щоденним.

Покажім редакторам українських чорносотенних рептилок звідки походять московські рублі! Так покажім, щоб їм аж повилзало! Хай лютують, хай скачуть, вноють наші вороги. А ми крок за кроком йдм далше нашим певним організаційним шляхом. Підім і не запереставаймо, доки "Укр. Робітничі Вісти" стануть щоденником на славу українським робітникам і фермерам в Канаді, а на погібіль всім чорносотеним брехунам!

Хай живуть "Українські Робітничі Вісти"!

Ів. Лівіаук.

ПОШИРЕННЯ ГРАНИЦЬ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Найближча сесія Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету буде посвячена справі поширення української території через прилучу до неї повітів з інших республік, в яких переважає українська більшість.